

Københavns Skiftekommission

Ulrich Alster Klug – 2015 – ulrich@dannebrog.biz, www.dannebrog.biz

På www.arkivalieronline.dk under andre arkivalier findes bl.a. hovedregistre og generalregistre fra Københavns Skiftekommission 1797-1936.

Fælles for alle perioder 1771-1919 er, at arkivskaberen i DAISY er: **Københavns Skiftekommission**.

Registrene i hvidebøgerne findes **bagest** i hver protokol.

Arkivskabere i DAISY

- 1771-1919: Københavns Skiftekommission
- 1919ff.: Københavns Byret, Skifteretten

1771-1859 opdeling af boerne efter klasse

1771-1859 deltes københavnske boer i følgende klasser:

- 1) Civile og militære rangspersoner, og embedsmænd i rangen,
- 2) kongelige betjente udenfor rangen, kgl. pensionister, bankens og de oktrojerede kompagniers betjente, hoftheaterets og det danske teaters personale, tjenestefolk udenfor de egentlige tyendeklasser (f.eks. françoiser, sekretærer, bogholdere, fuldmægtige, skrivere og hofmestre).
- 3) Gejstligheden og den lærde stand.
- 4) Anselige og formuende borgere og indvånere, f.eks. vekselere, grossererere, apotekere, vinhandlere, fabrikører, sukkerraffinadører, gæstgivere, bryggere, bagere, brændevinsbrændere og deslige med forråd af adskillige varer forsynede borgere, samt alle bemidlede folk, der lever af deres formue og ikke er i rangen.
- 5) Kunstnere og håndværkere med deres svende og drenge, vognmænd og hyrekuske, så og det øvrige mindre borgerskab af spækhøkere, lysestøbere, øltappere, kælderfolk og deslige, samt alle andre personer, der lever af deres arbejde eller har andre næringsveje, som ikke til nogen særdeles klasse kan henføres.
6. Fallit- og opbudsboer.
7. Tjenestefolk (undtaget de i 2. klasse nævnte).
8. Søetatens underofficerer og menige samt håndværksfolk (herunder også de i koffardifart sejlene styrmand og matroser m.v.).
9. Landetatens underofficerer og menige.

Fra 1860-1862 var der dog kun 6 klasser, idet de gamle klasser 2 og 3 blev sammenlagt under klasse 2, og de gamle klasser 7, 8 og 9 lagdes sammen til en ny klasse 3.

Registrene på AO for 1797-1929

Henvisningerne fra registrene fører til skifterettens egentlige arkivalier, og denne note vil vise, hvordan man går fra registrene til de egentlige arkivalier, samt hvordan de bestilles i DAISY.

Registrene henviser på to måder:

f.eks. **31-218** – dette er en henvisning til **HVIDEBOGEN**, nemlig bind 31 (benyt registerets årstal i stedet) og side nr. 218, og

2/108 – 3 G – dette henviser til: **Forseglings- og Registreringsprotokollen** fra Skiftekommission G, dens 3. år, protokol 2, bo nr. 108 indenfor året.

Perioden 1797-1863

I denne periode deltes befolkningen i 9 senere 6 klasser, idet lavere nummer var finere samfundsklasse, jævnfør oversigten ovenfor.

Hver klasse har sit system af protokoller, idet der for den afsluttende sagsbehandling findes nogle fælles protokoller for alle klasser.

Rækkefølgen af protokollerne er:

- Et sæt for hver klasse for sig:
- **Forseglingsprotokol**,
- **Registreringsprotokol**,
- **Behandlingsprotokol**,
- **Skiftedokumenter: Offentlige boer**, og

- Fælles for alle klasser:
- **Decisionsprotokol**,
- **Repartitionsprotokol**,
- **Kvitteringsprotokol**, disse to arkivserier findes fælles for alle klasser.

For de klassevise arkivserier gælder, at man i DAISY først går frem efter årstal, derefter efter klasse, og så efter protokollitra eller boets nummer.

For Forsegingsprotokollerne 1798-1863 ser det sådan her ud:

246	1800,1801 9 1800	1800,1801 9 1801
266	1802,1803 1 A 1802	1802,1803 1 A 1803
267	1802,1803 1 B 1802	1802,1803 1 B 1803
268	1802,1803 2 1802	1802,1803 2 1803
269	1802,1803 3 1802	1802,1803 3 1803
270	1802,1803 4 1802	1802,1803 4 1803
271	1802,1803 5 A 1802	1802,1803 5 A 1803
272	1802,1803 5 B 1802	1802,1803 5 B 1803
273	1802,1803 6 A 1802	1802,1803 6 A 1803

9 1800 betyder således klasse 9 i året 1800. Indtil 1863 varer hver protokol i to år, her f.eks. 1800-1801.

For de fælles protokoller går man frem efter påbegyndelsesåret for boet, undtagen for kvitteringsprotokollen, der vistnok er ført strengt efter kvitteringsdato.

I denne periode findes dødsanmeldelser for børn og hospitalslemmer i hvidebogen. I begyndelsen findes mange personer, bl.a. børn under fornavn, så man må forsøge under såvel fornavn som efternavn i registeret.

Perioden 1863-1929

I denne periode ser henvisninger ligedan ud som først beskrevet, men fra 1863 indførtes 4 protokoller i stedet for de 7 klasser.

Protokol 1-3 var efter for bogstav på efternavnet på afdøde, og protokol 4 var for konkursboer.

Ellers er protokollerne og deres nummerering meget den samme som før.

Et eksempel fra DAISYs oversigt over forsegingsprotokollerne fra denne periode:

1474	G 2 4 1	G 2 4 46
1481	G 3 1 A 1	G 3 1 A 873
1482	G 3 1 B 874	G 3 1 B 938
1483	G 3 2 A 1	G 3 2 A 883
1484	G 3 2 B 884	G 3 2 B 1250
1485	G 3 2 C 1251	G 3 2 C 1546
1486	G 3 2 D 1547	G 3 2 D 1646
1487	G 3 3 A 1	G 3 3 A 803

F.eks. vores nummer 2/108 – 3 G er i pakke 1483. Bogstaverne skal ignoreres ved bestilling ud fra henvisningen i general- og hovedregistrene. Hvis boernes numre ikke er angivet (f.eks. ved behandlingsprotokollerne), så bestilles alle protokollerne kaldet G 3 2 (med mindre man har en henvisning fra den tidligere protokol i rækkefølgen).

Perioden 1771-1797

I denne periode blev boerne delt i 9 klasser, alt efter afdødes rang og stand. Registeret findes ikke på AO, men skal ses i RAs publikumsmagasin. Henvisningerne i registeret sker stadig til forsegingsprotokollen, idet f.eks. nr. 4 B – 318 vil henvise til:

4. klasses forsegingsprotokol bind B, og boet har nummer 318.

Boerne blev nummereret fortløbende gennem hele perioden indenfor klasse.

73	1771,1797 3 B 238	1771,1797 3 B 447
77- 78	1771,1797 4 A 1	1771,1797 4 A 178
79- 81		
79- 81	1771,1797 4 B 179	1771,1797 4 B 341
79- 81	1771,1797 4 C 342	1771,1797 4 C 468
79- 81	1771,1797 4 D 469	1771,1797 4 D 520
91- 92	1771,1797 5 A 1	1771,1797 5 A 418
91- 92	1771,1797 5 B 419	1771,1797 5 B 789

Eksemplet fra forseglingsprotokollernes registrering i DAISY læses således:

For perioden 1771-1797 dækker protokol A til D alle forseglinger for 4. klasse. Bind 4 B indeholder forseglingsforretninger for boerne nr. 179-341. Ved de efterfølgende protokolrækker angives dog start- og slutår dog for hver protokol. Bogstavet går således ikke igen fra protokolrække til protokolrække, men der henvises fra f.eks. forseglingsprotokollen til registreringsprotokollen med bind nummer og sidetal, f.eks. C 490, idet klassen er underforstået.

Rækkerne af protokoller er nogenlunde som for perioden 1797-1863.

Perioden 1929ff.

Protokolrækkerne er nogenlunde de samme som for perioden 1863-1929, men hvidebøgerne kaldes nu for: *Anmeldelser til protokol B*, og

Eksekutorboer er registreret i *Anmeldelser til protokol B II*.

1797ff. Boer udenfor klasserne og protokollerne

Udenfor behandlingen af offentlige boer findes desuden pakker eller protokoller over:

- *Dødsanmeldelsesprotokoller for børn*, 1861-1964,
- *do. for hospitalslemmer*, 1861-1920,
- *Eksekutorboer* (sorteret efter pakkenumre, hvortil findes særlige registre på RA), 1790-1979,
 - *Navneregister over eksekutorboer 1790-1980 (1790-1929, 1929-1945, 1944-1980), disse æsker med kartotekskort skal bestilles,*
 - *Eksekutorboer, henlagt efter periode + nr,*
- *Samfrændeskifter* (sorteret efter årstal, hvortil også findes særlige registre på RA), 1771-1845,
- *Testamente- og bevillingsgenparter* (til hensiddet i uskiftet bo), 1771-1850,
- *Testamenter m.v.*, 1771-1850,
- *Hvidebøgerne* 1792ff. (fra ca. 1927 kaldet *anmeldelser til protokol B*), disse indeholder oplysning om, hvorfor et bo ikke blev behandlet ved offentligt skifte.

Københavns Overformynderi

1619-1817: Københavns Overformynderi.

1818-1857: Københavns Kommune, Magistratens 3. afdeling, bogholderiet.

1857-1869: Københavns Overformynderi => Diverse sager.

1869-1981: Overformynderiet (Statens overformynderi, fælles for hele landet).